

Handläggare
Staffan Johnson

TJÄNSTESKRIVELSE

Datum
2021-12-28

Ärendebeteckning
SBN 2021/0237

Samhällsbyggnadsnämnden

Tillsynsplan för miljöverksamheten 2022

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämnden godkänner samhällsbyggnadskontorets förslag till tillsynsplan för miljöverksamheten för 2022.

Bakgrund

Samhällsbyggnadsnämnden ska, som operativ tillsynsmyndighet enligt miljöbalken och enligt miljötillsynsförordningen, varje verksamhetsår upprätta en samlad tillsynsplan som omfattar myndighetens ansvarsområde enligt miljöbalken. Tillsynsplanen ska vara baserad på en utredning av behovet av tillsynen i kommunen (en så kallad behovsutredning). Tillsynsplanen ska fastställas av samhällsbyggnadsnämnden.

Då miljöverksamhetens tillsynsområde även omfattar livsmedelskontroll tas även denna med i behovsutredningen och tillsynsplanen. Det samma gäller de andra lagstiftningarna som miljöverksamheten bedriver viss tillsyn utifrån såsom strålskyddslagen, lagen om tobak och liknande produkter samt lagen om skydd mot internationella hot mot människors hälsa. Även andra arbetsuppgifter beskrivs översiktligt i planen.

Staffan Johnson
Verksamhetschef Miljö

Bilagor
Tillsynsplan 2022

Handläggare
Staffan Johnson

RAPPORT

Datum
2021-12-28

Tillsynsplan och behovsutredning av miljöverksamhetens tillsynsansvar

1. Bakgrund

Samhällsbyggnadsnämnden ska, som operativ tillsynsmyndighet enligt miljöbalken och enligt miljötillsynsförordningen, varje verksamhetsår upprätta en samlad tillsynsplan som omfattar myndighetens ansvarsområde enligt miljöbalken. Tillsynsplanen ska vara baserad på en utredning av behovet av tillsynen i kommunen (en så kallad behovsutredning). Tillsynsplanen ska fastställas av samhällsbyggnadsnämnden.

Då miljöverksamhetens tillsynsområde även omfattar livsmedelskontroll tas även denna med i behovsutredningen och tillsynsplanen. Det samma gäller de andra lagstiftningarna som miljöverksamheten bedriver viss tillsyn utifrån såsom strålskyddslagen, lagen om tobak och liknande produkter samt lagen om skydd mot internationella hot mot människors hälsa. Under 2021 har samhällsbyggnadsnämnden fått ett nytt tillsynsansvar som gäller försäljning och innehav av sprängämnesprekursorer. Även andra arbetsuppgifter beskrivs översiktligt i planen.

Vidare ska nämnden med utgångspunkt från tillsynsplanen upprätta och regelbundet uppdatera ett tillsynsprogram för verksamheter som omfattas av industriutsläppsdirektivet.

I tillsynsprogrammet ska det framgå hur ofta tillsynsbesök ska genomföras. Tiden mellan två tillsynsbesök ska bestämmas utifrån en bedömning av verksamhetens risk för människors hälsa och miljön. För verksamheter som omfattas av industriutsläppsdirektivet får inte tiden mellan två tillsynsbesök överskrida ett år om verksamheten innebär betydande risker och tre år i andra fall. För övriga verksamheter som omfattas av kravet på tillsynsprogram ska tillsynsbesöken genomföras med jämna mellanrum.

De timmar som anges i tillsynsplanen omfattar till största delen de timmar som utgörs av direkt tillsyn (debiterbar eller icke debiterbar). Den delen av verksamheten som inte utgör direkt tillsyn såsom strategiskt arbete, utredningsarbete, kompetensutveckling, administration med mera omfattas inte av tillsynsplanen, men hänsyn till detta har tagits i behovsutredningen.

Samhällsbyggnadsnämnden är behörig myndighet för den offentliga livsmedelskontrollen enligt livsmedelslagen. Livsmedelskontrollerna ska utföras enligt en fastställd tillsynsplan och vara riskbaserad enligt EU-förordning 2017/625 och livsmedelsverket föreskrift, LIVSFS 2005:21. Under 2020 och 2021 har samhällsbyggnadsnämnden haft tillsyn utifrån Lag (2020:526) om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen. Denna tillsyn kommer att gälla även under hela eller delar av 2022.

En årlig kontrollplan för livsmedelskontrollen tas fram och är en beskrivning av hur de krav som ställs på den offentliga livsmedelskontrollen uppfylls i kommunen, se bilaga 1.

Tillsynsplanen följs upp varje tertiäl och en uppföljning av tillsynsplanen för 2021 bifogas i bilaga 2.

2. Mål som styr miljöverksamheten

Enligt Kalmar kommuns övergripande verksamhetsplan för 2022 ska Kalmar fortsätta vara en av Sveriges mest hållbara kommuner och Agenda 2030 ska vara vägledande för allt arbete i Kalmar kommun.

Verksamhetsplanen syftar främst till kommunen som organisation men de globala hållbarhetsmålen samt de nationella miljö kvalitetsmålen är också styrande för samhällsbyggnadsnämndens tillsynsarbete.

2.1. Globala hållbarhetsmål

Samhällsbyggnadsnämndens arbete med tillsyn ska bidra till att de globala hållbarhetsmålen uppnås. Verksamhetsområdet miljö kan i sin tillsynsverksamhet påverka nedanstående globala mål.

2.2. Nationella miljö kvalitetsmål

De nationella miljö kvalitetsmålen beskriver det tillstånd i den svenska miljön som ska nås. Miljö kvalitetsmålen ska ge en långsiktig målbild för miljöarbetet och fungera som en vägledning för hela samhället, såväl myndigheter som andra aktörer. Av de 16 miljö kvalitetsmålen är samtliga utom storslagen fjällmiljö relevant för samhällsbyggnadsnämnden.

De 16 miljö kvalitetsmålen

1. Begränsad klimatpåverkan	10. Hav i balans och levande skärgård
2. Frisk luft	11. Myllrande våtmarker
3. Bara naturlig försurning	12. Levande skogar
4. Giftfri miljö	13. Ett rikt odlingslandskap
5. Skyddande ozonskikt	14. (Storslagen fjällmiljö)
6. Säker strålmiljö	15. God bebyggd miljö
7. Ingen övergödning	16. Ett rikt växt- och djurliv
8. Levande sjöar och vattendrag	
9. Grundvatten av god kvalitet	

2.3. Nationella mål för kontroll av livsmedelskedjan

I nationella planen för kontroll i livsmedelskedjan finns effektmål inom fyra fokusområden. Inom varje fokusområde finns sedan ett antal operativa mål. Tre effektmål och 16 operativa mål är relevanta för samhällsbyggnadsnämnden. Dessa redovisas nedan.

Säkert dricksvatten

Mål 1: Mikrobiologiska risker i dricksvatten

Mål 2: Kemiska risker och cyanotoxiner i dricksvatten

Mål 3: Skötsel och underhåll av reservoarer

Säkerställa information i livsmedelskedjan

Mål 4: Rätt fisk

Mål 5: Spårbarhet kött

Mål 6: Spårbarhet ägg

Mål 7: Ekologiska varor

Mål 8: Information om allergener

Mål 9: Uppgifter om ingredienser

Kemiska risker

Mål 12: Tillsatser - användning, spårbarhet, halt, korrekt märkning

Mål 13: Kaffe – akrylamid

Mål 14: Kaffe – mykotoxin

Mål 17: Saffran

Mål 18: Handel med fet fisk från Östersjön och de stora sjöarna.

Mål 19: Kosttillskott - fiskoljebaserade kosttillskott och D-vitamintillskott

Mål 20: Mykotoxin vid spannmålstorkning och lagring (primärproduktion)

2.4. Nationella folkhälsomål

Samhällsbyggnadsnämnden bidrar genom tillsynsarbetet till möjligheten att uppnå främst tre av folkhälsomyndighetens åtta målområden:

1. Det tidiga livets villkor
2. Kunskaper, kompetenser och utbildning
5. Boende och närmiljö

2.5. Kommunala mål

Ett av Kalmar kommuns fokusområden är Ett grönare Kalmar. Enligt detta fokusområde ska Kalmar ska fortsätta vara en av Sveriges mest hållbara kommuner och ett föredöme inom miljöområdet. Detta fokusområde omfattar följande inriktningar.

- God vattenstatus – Sveriges bästa vattenkommun
- Fossilbränslefri och klimatneutral kommun 2030
- Livskvalitet i ett grönt Kalmar
- Cirkulärt samhälle 2045

Kommunen har i sin verksamhetsplan för 2022 också tagit fram långsiktiga miljömål. De flesta långsiktiga målen berör främst kommunen som organisation, men ett par berör kommunen som geografiskt område och är då relevant för tillsynsarbetet.

- Kalmarsund, våra vattendrag och vårt grundvatten ska ha uppnått god vattenstatus år 2027.
- Kalmar kommun som geografiskt område ska vara helt fossilbränslefritt och vara klimatneutralt år 2030.
- Kalmar kommun ska vara ett cirkulärt samhälle 2045 och i sin verksamhet 2030.

3. Ansvar, befogenheter och resurser

Tillsyn enligt miljöbalken utövas bland annat av Naturvårdsverket, länsstyrelserna, Försvarsinspektören för hälsa och miljö och kommunerna.

Det är de statliga myndigheterna Naturvårdsverket, Folkhälsomyndigheten, Havs- och vattenmyndigheten, Jordbruksverket, Kemikalieinspektionen, Strålsäkerhetsmyndigheten, Socialstyrelsen, Läkemedelsverket samt länsstyrelsen som ansvarar för tillsynsvägledningen enligt miljöbalken. För tillsynsvägledning enligt livsmedelslagen ansvarar Livsmedelsverket.

I Kalmar kommun är det samhällsbyggnadsnämnden som är den lokala tillsynsmyndigheten inom miljöbalken och livsmedelslagen. Kalmar kommun har tagit över tillsynen av samtliga tillståndspliktiga verksamheter förutom KalmarÖland Airport AB, Moskogens avfallsanläggning, Kalmar avloppsreningsverk samt Kalmar biogas AB. Kommunen har inte heller tillsynen över vattenskyddsområdena.

I delegationsordningen har samhällsbyggnadsnämnden beslutat att delegera vissa typer av beslut och yttranden ned till förvaltningschef, verksamhetschef, enhetschef eller handläggare.

4. Behovsutredning

Enligt miljötillsynsförordningen ska samhällsbyggnadsnämnden i sin roll som operativ tillsynsmyndighet utreda tillsynsbehovet för myndighetens tillsynsansvar enligt miljöbalken. Utredningen ska avse en treårsperiod och ska ses över årligen. Vidare ska ett register föras över de verksamheter som kräver återkommande tillsyn. I Kalmar kommun genomförs registerhållningen i EDP Vision.

Den årsarbetstid som räknas för en anställd är 1550 timmar, efter avdrag för semester, normal sjukfrånvaro och kompetensutveckling.

Behovsutredningen har tagits fram utifrån kännedom av aktuella verksamheter och tidigare erfarenheter. I tabell 1 nedan jämförs resursbehovet enligt behovsutredningen med planerade nuvarande resurser. Sammantaget kan det konstateras att resurserna är tillräckliga för att hantera inkommande ärenden och för att bedriva löpande tillsyn. Vidare finns vissa resurser att driva projekt, men dessa måste anpassas utifrån tillgängliga resurser. Likaså behöver den löpande tillsynen anpassas utifrån tillgängliga resurser.

Tabell 1: Beräknat resursbehov av handläggartjänster samt nuvarande resurser, exklusive administrativt stöd.

Tillsynsområde*	Resursbehov enligt utredningen	Nuvarande resurser	Differens
Livsmedelslagen	6,0	5,5	-0,5
Miljöskydd (inkl. förorenade områden och avfall)	11,1	9,8	-1,3
Natur	2,5	2,0	-0,5
Hälsoskydd	4,8	4,0	-0,8
Energi- och klimatrådgivning	1,0	1,0	-
Sprängämnesprekursorer	0,2	0**	-0,2
Summa	25,6	22,3	-3,3

* Tillsyn avseende smittskyddsåtgärder på serveringsställen omfattas inte av behovsutredningen. Då omfattningen under året är oklar. Resurser till detta tillförs dock av regeringen utifrån det behov som uppkommer.

** Omfattningen av resursbehovet är mycket osäkert och resurser kommer att tillföras från miljö- och hälsoskydd.

5. Tillsynsområden

Samhällsbyggnadsnämndens tillsyn kan delas in i planerad tillsyn och oplanerad tillsyn. Den planerade tillsynen bedrivs på verksamheter med fasta årliga avgifter eller genom projekt. Den oplanerade tillsynen är händelsestyrd och uppkommer vid klagomål, anmälningar eller extra tillsyn i form av uppföljning. Vidare kan viss tillsyn bedrivas i form förebyggande åtgärder genom information och rådgivning.

5.1. Tillsynens kvalitet

Kalmar kommun är miljö- och kvalitetscertifierade enligt ISO 9001 och 14001. Detta innebär att ärenden handläggs utifrån fastställda processer och handläggningsrutiner vilka uppdateras årligen.

Tillsynen ska säkerställa att föreskrivna lagar, förordningar, föreskrifter samt andra villkor följs. Samhällsbyggnadsnämndens ska fatta de beslut som behövs för att åstadkomma rättelse. Utgångspunkten i tillsyn ska dock i första hand vara en främjande och lärande tillsyn. Vi ska bemöta våra tillsynsobjekt med respekt och vara lätta att nå. Vi fokuserar på vår personals kompetens. Samtlig tillsynspersonal har relevant högskoleutbildning och genomgår fortlöpande kompetensutveckling. Vidare ska vi sträva efter korta handläggningstider samt tydliga skrivelser och beslut.

Vi arbetar vidare med att utveckla de administrativa rutinerna och fortsätter att implementera och utveckla e-tjänster och digital expediering.

Handläggningens kvalitet följs upp löpande genom mätning av nöjd kund index (NKI) genom mätningen Insikt. Denna mäter den upplevda kvaliteten på kommunernas myndighetsutövning utifrån serviceområdena information, tillgänglighet, bemötande, kompetens, rättssäkerhet och effektivitet.

Följande fastställda servicegarantier gäller för tillsynen:

- Beslut om värmepumpsansökan lämnas inom fyra veckor efter att komplett ansökan lämnats in.
- Beslut om enskilt avlopp lämnas inom fyra veckor efter att komplett ansökan lämnats in.

Vidare är målet att nå följande handläggningstider:

- Samtliga inkommande miljö- och årsrapporter ska besvaras senast den 30 juni, med undantag för biltvättar där årsrapporter ska bevaras senast 30 september.
- Kontroll- eller inspektionsrapport ska skickas ut senast en månad efter inspektion om inget annat meddelats. Vid vissa fall då t.ex. samsyn krävs, ska inspektionsmeddelande skickas inom två månader. Vid dessa tillfällen ska verksamhetsutövaren informeras.
- Anmälan av C-verksamhet ska besvaras inom sex veckor från att anmälan är komplett.
- Ansökningar om djurhållning inom detaljplanlagt område ska besvaras inom sex veckor från att anmälan är komplett.
- PCB: besök inom sex veckor efter att saneringen startat.

- Handläggning av inkomna klagomålsärenden ska påbörjas inom fem arbetsdagar.
- Inkommande e-post ska besvaras inom två dagar.

5.2. Miljöskydd

Tillsynsområdet miljöskydd omfattar främst tillsyn enligt miljöbalken med tillhörande förordningar och föreskrifter.

Miljöfarliga verksamheter (A, B, C, U)

Miljöfarliga verksamheter är anläggningar som t.ex. kan generera utsläpp av avloppsvatten, fasta ämnen eller gas från mark, byggnader eller anläggning i mark. Miljöfarliga verksamheter finns i olika prövningsnivåer. A-verksamheter kräver tillstånd av Mark- och miljödomstolen, B-verksamheter kräver tillstånd från miljöprövningsdelegationen vid länsstyrelsen och C-verksamheter är anmälningspliktiga till samhällsbyggnadsnämnden.

Verksamheter som inte är prövnings eller anmälningspliktiga kallas U-verksamheter. För U-verksamheter finns ingen skyldighet att anmäla eller registrera sin verksamhet. Kännedomen om dessa kan därför vara begränsad.

Vissa tillståndspliktiga verksamheter berörs även av industriutsläppsbestämmelserna utifrån EU:s industriutsläppsdirektiv. Detta innebär att de måste följa fastställda krav på bästa tillgängliga teknik.

Enskilda avlopp

Inom miljöskyddsområdet ligger också tillsyn och tillståndsgivning av enskilda avlopp. Inom Kalmar kommun finns mer än 3 000 enskilda avlopp. Tillstånd lämnas för upprättande av nya enskilda avlopp. Dessutom bedrivs tillsyn över befintliga anläggningar.

Värmepumpar

Handläggning av ansökningar att anlägga värmepumpar som utvinnet värme ur berg, mark, grund- eller ytvatten.

Förorenade områden

Tillsyn över förorenade områden. Handläggning av ärenden om efterbehandling av förorenad mark och underrättelse om markföroreningar.

Kemiska produkter

Tillsyn av kemiska produkter sker främst som en del av den ordinarie tillsynen av miljöfarliga verksamheter. Specifik kemikalietillsyn utgörs av tillsyn över köldmedieanläggningar, oljecisterner, tillstånds- och anmälningspliktig spridning av bekämpningsmedel och PCB i byggnader. Tillsynsområdet omfattar även hantering av kemiska produkter samt märkning av kemiska produkter inom detaljhandeln.

Avfall och nedskräpning

Avfallstillsyn sker främst som en del av den ordinarie tillsynen av miljöfarliga verksamheter. Inom tillsynsområdet ligger även tillsyn över producentansvaret samt nedskräpningsärenden. Ett område som ökar är tillsyn av hantering av massor.

Skydd av dricksvatten

Det är länsstyrelsen som har tillsyn över vattenskyddsområdena, men samhällsbyggnadsnämnden handlägger anmälningsärenden och ansökan om tillstånd för t ex användning av växtskyddsmedel inom vattenskyddsområdena.

Övrigt arbete

Övrigt arbete omfattar rådgivning, medverkan i handläggning avseende förhandsbesked om bygglov samt delta i detaljplan- och översiktsplanarbetet. Vidare sker arbete med miljöövervakning i olika former omfattande tätortsluft och bakgrundsstrålning.

5.2.1. Planerad tillsyn och bedömd oplanerad tillsyn

Samtliga verksamheter som betalar årlig tillsynsavgift får minst ett tillsynsbesök per år. För verksamheter som omfattas av industriutsläppsdirektivet ska det finnas ett tillsynsprogram som anger hur ofta tillsynsbesök ska genomföras och alla verksamheter som kan innebära betydande risker måste besökas varje år, se bilaga 3. Samhällsbyggnadskontoret gör årliga tillsynsbesök på samtliga verksamheter som omfattas av industriutsläppsdirektivet. Nedan i tabell 2 redovisas planerad tillsyn 2022.

Tabell 2: Planerad tillsynstid avseende miljöskydd under 2022.

Typ	Antal	Tillsynstimmar
A-verksamheter	2	62
B-verksamheter	41	1023
C-verksamheter	109	802
U-verksamheter, med återkommande tillsyn	64	235
U-verksamheter, utan återkommande tillsyn	1 500	340
Enskilda avlopp	3200 (varav ca: 50 nya tillstånd)	890 (inkl. kvalitetssäkring)
Värmepumpar	80	130
Förorenade områden	710*	595
Avfall och nedskräpning	-	520
Strandskydd	10	80

* Avser identifierade potentiellt förorenade objekt

5.2.1. Planerade tillsynsprojekt under 2022

- Genomföra LOVA-projekt avseende kvalitetssäkring av tillståndsgivna enskilda avlopp.
- Slutföra de ärenden som initierats under inventeringen av enskilda avlopp, med målet att samtliga enskilda avlopp ska vara godkända senast 2027 och minst 85 % vid utgången av 2022. I slutet av 2021 var cirka 80 % av de inventerade avloppen godkända.
- Utvärdera tillsynsprojektet fossilbränslefri verksamhet och ställ eventuellt krav på åtgärder.
- Genomföra tillsynsprojekt på miljöfarlig verksamhet med tema kemikalier.
- Delta i Jordbruksverkets tillsynsprojekt Integrerad växtskydd.
- Genomföra tillsyn på gårdar med hästhållning.
- Genomföra tillsyn på egenkontrollen för alla dagvattenanläggningar.
- Arbeta med att genomföra handlingsplan för förorenade områden. Starta två tillsynsärenden och delta i två bidragsprojekt.
- Utred vilka förorenade områden som med riskklass 1 eller 2 som är undersökta eller åtgärdade så att de kan nedklassas. Lämna in begäran om nedklassning hos Länsstyrelsen.
- Genomföra tillsynsprojekt avseende avfallshantering på pizzerior och liknande livsmedelsverksamheter.
- Genomföra tillsynsprojekt i industriområdet i Smedby.
- Delta i MSO projekt avseende byggavfall.
- Tillsyn på deltidsbrandstationer med avseende på PFAS.
- Tillsyn på små fordonstvättar.

5.2.2. Övriga planerade projekt under 2022

- Delta i handlingsplanen för dagvattenhantering.
- Delta i åtgärdsprogram för större vattendrag.
- Delta i arbetet avseende utökning av för verksamhetsområden för spillvatten.
- Tillsammans med Kalmar Vatten AB ta fram riktlinjer och eventuella riktvärden avseende dagvatten i kommunen.

5.3. Naturvård

Inom området naturvård omfattas tillsyn av strandskydd samt handläggning av dispensansökningar att utföra åtgärder inom strandskyddat område. Samhällsbyggnadsnämnden är också en remissinstans för naturvårdsärenden som handläggs på bland annat länsstyrelsen.

Under 2022 kommer vi att driva flera naturvårdsprojekt med medfinansiering från länsstyrelsen och vatten- och miljönämnden.

5.3.1. Planerade tillsynsprojekt under 2022

- Ta fram en plan för hur tillsyn av strandskydd ska bedrivas.

5.3.2. Övriga planerade projekt under 2022

- Verka för att utöka ytan med gräsmatteängar, förstärka deras kvaliteter samt genomföra en kommunikationskampanj om ängarnas betydelse för den biologiska mångfalden.
- Slutföra kommunal naturmarkspolicy som beskriver mål och ambition med kommunal naturmark.
- Leda projekt om ekosystemtjänstanalys som grund för den kommande grönplanen.
- Genomför internutbildningar för serviceförvaltningen gällande naturvård (t.ex. gräsmatteängar och skogsskötsel)
- Genomföra bildade av ett kommunalt naturreservat på Stensö.
- Genomföra LONA-projektet Biparadis.
- Genomföra LONA-projektet Ekmiljöer.
- Genomföra LONA-projekt Lägenheter för backsvalor.
- Söka nya LONA-projekt till 2023.
- Fortsätta arbetet med att öka naturbete och ängsmark i kommunen som geografiskt område genom samverkan med föreningar och djurhållare.
- Driv den förvaltningsövergripande naturvårdsgruppen.
- Gör en analys av särskilt värdefull betesmark i det kommunala markinnehavet.

5.4. Hälsoskydd

5.4.1. Tillsynsområden

Hälsoskyddsverksamheter

I Kalmar finns cirka 190 anmälningsskyldiga verksamheter. Enligt tillsynsplanen får dessa regelbundna tillsynsbesök. Hälsoskyddsverksamheter kan delas in i anmälningsskyldiga verksamheter respektive sådana vi ska ägna särskild uppmärksamhet. Till de anmälningsskyldiga hör hygienverksamheter som innebär risk för blodsmitta eller annan smitta på grund av användning av skärande eller stickande verktyg, bassängbad samt skolor och förskolor. Bland verksamheter vi ska ägna särskild uppmärksamhet åt ingår bland annat bostäder, tillfälligt boende, samlingslokaler, strandbad och övriga hygienverksamheter.

Boenden

Planerad tillsyn avseende bostäder och tillfälligt boende kan omfatta fastighetsägare för flerbostadshus inklusive radontillsyn, hotell och kursgårdar och campinganläggningar. Vidare inkommer klagomålsärende från boende avseende t.ex. mögel, lukt, temperatur, ventilation, buller och skadedjur.

Strandbad

Det finns 30 kommunala strandbad i kommunen, varav fyra är så stora att de är så kallade EU-bad. Serviceförvaltningen får varje år ett föreläggande om provtagning av badvattnet och vi följer upp när resultatet är tjänligt med anmärkning eller otjänligt.

Klagomål

Vi hanterar en mängd olika sorters klagomål. Det rör bland annat inomhusmiljö, hygienlokaler, buller från krogar och evenemang, vedeldning, skällande hundar och rökning.

Övrigt tillsynsarbete

Övrigt hälsoskyddsarbete omfattar handläggning av ärenden gällande djurhållning i detaljplanlagt område. Samhällsbyggnadsnämnden bekostar också de mätningar avseende radon som enskilda personer genomför. Vidare bedrivs tillsyn enligt strålskyddslagen på solarier och efterlevnaden av rökförbudet enligt lagen om tobak och liknande produkter samt tillsyn om lagen om skydd mot internationella hot mot människors hälsa.

Övrigt hälsoskyddsarbete

Övrigt arbete omfattar medverkan i handläggning av förhandsbesked om bygglov samt i detaljplan- och översiktsplanarbetet. Vidare sker arbete i tillståndsgrupp vad gäller arrangemang i kommunen.

5.4.2. Planerad tillsyn och bedömd oplanerad tillsyn

Samtliga verksamheter som betalar årlig tillsynsavgift får minst ett tillsynsbesök per år, medan övriga verksamheter får tillsyn med ett viss intervall eller då klagomål uppkommer, utvald planerad tid redovisas nedan i tabell 3.

Tabell 3: Utvald planerad tillsynstid avseende hälsoskydd under 2022.

Typ	Antal	Tillsynstimmar
Skolor och förskolor	129	435
Hygienisk högrisk	40	145
Bassängbad	8	39
Övriga hälsoskyddslokaler	Ca: 600	35
Bostadsinnehavare (Flerbostadshus och tillfälliga bostäder)	Ca: 250	120
Radonprojekt	-	120
Övrigt inkommande tillsyn, t.ex. klagomål	-	1 360

5.4.3. Planerade tillsynsprojekt under 2022

- Slutför tillsynsprojekt på tillfälliga boende, med fokus på arbetarbostäder samt campingverksamheter.
- Fortsätta tillsynsprojekt avseende fastighetsägare för flerbostadshus.
- Tillsyn av radon i flerbostadshus inom högriskområden samt de som kan vara byggda med så kallad blåbetong.
- Tillsynsprojekt för att stärka egenkontrollen, avseende höga ljudnivåer hos närboende, hos nattklubbar och liknande verksamheter.
- Uppsökande tillsyn för de verksamheter som omfattas av de nya kraven på anmälan enligt 38 § i förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd.

5.4.4. Övriga planerade projekt under 2022

- Implementera digital tillsyn för de verksamheter där vi bedriver årlig tillsyn.
- Genomgång av klagomålsprocessen med mål att bland annat skapa en e-tjänst.
- Genomföra informationsprojekt avseende legionella utifrån den i MSO projektet framtagna informationen samt genomföra en övning tillsammans med Regionens smittskydds-enhet.
- Samverkan inom kommunen avseende solskydd på stränder och lekplatser.

5.5. Livsmedel

Livsmedelstillsyn innefattar kontroll av verksamheter som hanterar livsmedel och som producerar dricksvatten. I kontrollen ingår inspektioner och revisioner, registrering av livsmedelsanläggningar, utredningsarbete gällande misstänkta matförgiftningar samt övriga klagomål. Vidare ingår viss rådgivning, remisser och fakturering. Livsmedelskontrollen omfattar av ca 640 tillsynsobjekt.

5.5.1. Planerad tillsyn och bedömd oplanerad tillsyn

Samtliga verksamheter som betalar årlig tillsynsavgift och får minst ett tillsynsbesök per år, se tabell 4 nedan.

Tabell 2: Planerad tillsynstid avseende livsmedel samt tillsyn avseende trängsel på serveringsställen under 2022.

Typ	Antal	Antal besök per anläggning under 2021	Tillsynstimmar
Bagerier och Konditorier	15	1	38
Caféer och mindre serveringar	62	1-2	159
Frukostserveringar	4	1	21
Förskolor	66	1-2	220
Gatukök	17	1-2	68
Vattenverk	13	1-2	25
Hälsokost	34	1	42
Kringföringshandel	13	1-2	34
Livsmedelsbutik	76	1-5	278
Matmäklare	3	1	4
Partihandel	19	1	32
Pizzerior	31	1-3	142
Restauranger	114	1-4	624
Omsorg/Vård	105	1-4	305
Skolkök	31	1-4	211
Tillverkare	20	1-2	68
Transportörer	14	1	17

5.5.2. Planerade tillsynsprojekt under 2022

Ordinarie tillsyn bedrivs löpande på samtliga tillsynsobjekt. Under 2022 kommer följande tillsynsinriktningar ske på de olika verksamhetstyperna.

- **Bagerier och konditoreter**
  - Spårbarhet ägg (operativt mål 6)

- **Caféer och mindre serveringar**
  - Ekologiska varor (operativt mål 7)
  - Information om allergener (operativt mål 8)

- **Hälsokost**
  - Fiskoljebaserade tillskott och E-vitamintillskott (operativt mål 19)

- **Vattenverk**
  - Mikrobiologiska risker i dricksvatten (operativt mål 1)
  - Kemiska risker och Cyanotoxiner i dricksvatten (operativt mål 2)
  - Skötsel och underhåll av reservoarer (operativt mål 3)

- **Livsmedelsbutik**
  - Spårbarhet kött (operativt mål 5)
  - Spårbarhet ägg (operativt mål 6)
  - Ekologiska varor (operativt mål 7)
  - Uppgifter om ingredienser (operativt mål 9)

- **Partihandel**
  - Rätt fisk (operativt mål 4)
  - Saffran (operativt mål 17)

- **Restauranger**
  - Spårbarhet ägg (operativt mål 6)
  - Information om allergener (operativt mål 8)
  - Kontroll av menyerna kontra vad som serveras

- **Tillverkare**
  - Akrylamid i kaffe

5.6. Energi- och klimatrådgivning

Energi- och klimatrådgivningen bedriver ingen tillsyn men kan vara ett kunskapsstöd åt den övriga verksamheten. Vid vissa besök hos verksamheter kan tillsyn ske kombinerat med rådgivning av klimat- och energirådgivaren.

5.6.1. Övriga planerade projekt under 2021

- Information om solenergi, miljöfordon, laddinfrastruktur, energieffektiv uppvärmning samt möjligheter till återvinning av överskottsvärme. Primära målgrupper är allmänheten, fastighetsägare och bostadsrättsföreningar.
- Systematiskt informera om energieffektivisering och lågenergihus.
- Bedriv energi- och klimatrådgivning utifrån aktiviteterna i handlingsplanen för fossilbränslefri kommun

6. Verksamhetsmätt och uppföljning

Tillsynen följs upp genom tidsredovisning av den debiterbara tillsynen. Vidare följs följande verksamhetsmätt upp.

- Nöjd kund index (NKI) från servicemätningen Insikt.
- Andel beslut om värmepumpsansökan som lämnas inom fyra veckor efter att komplett ansökan lämnats in.
- Andel beslut om enskilt avlopp lämnas inom fyra veckor efter att komplett ansökan lämnats in.
- Andel enskilda avloppsanläggningar med godkänt avlopp.
- Antal upprättade ärenden.
- Antal avslutade ärenden.
- Antal genomförda inspektioner.
- Antal öppna ärenden.
- Antal öppna ärenden som är mer än ett år gamla.

Bilagor

1. Kontrollplan, livsmedel
2. Uppföljning av tillsynsplan 2021
3. Tillsynsprogram IED-verksamheter

Livsmedel - Kontrollplan

1. Sammanfattning

Denna kontrollplan är den operativa kontrollmyndighetens beskrivning av hur de krav som ställs på offentlig kontroll inom livsmedelskedjan uppfylls av myndigheten.

Av Livsmedelsverkets föreskrifter (LIVSFS 2005:21) om offentlig kontroll av livsmedel framgår att varje kontrollmyndighet årligen ska fastställa en plan för myndighetens livsmedelskontroll.

I kontrollplan ges en övergripande beskrivning av nämndens verksamhet inom livsmedelslagstiftningens område.

Samhällsbyggnadskontoret i Kalmar kommun är behörig myndighet för kontroll utifrån livsmedelslagstiftningen och EU-förordning 2017/625. Nämnden ansvar för att en effektiv och ändamålsenlig kontroll utförs på anläggningarna, för vilken kommunen är kontrollansvarig enligt 23 och 25 §§ livsmedelsförordningen (SFS 2006:813). Ansvaret innefattar kontroll av dricksvatten, livsmedelshygien, redlighet och spårbarhet.

Kontroll utförs vanligen med kontrollmetoderna revision, inspektion samt i viss utsträckning provtagning och analys. Livsmedelskontrollen utförs både som projektform och löpande kontroll på livsmedelsverksamheterna i kommunen enligt fastställd tillsynsplan.

2. Mål för den offentliga kontrollen

De gemensamma målen för den offentliga kontrollen inom livsmedelskedjan är att:

- Konsumenterna har trygga livsmedel, förtroende för kontrollverksamheten och en god grund för val av produkt. Med trygga livsmedel menas säkra livsmedel och att konsumenterna inte blir lurade.
- Intressenterna har tilltro till kontrollen och upplever den som meningsfull.
- De samverkande kontrollmyndigheterna har en optimal samverkan och förtroende för varandras sätt att ta ansvar för sin respektive del i livsmedelskedjan. Kontrollverksamheten är riskbaserad, rättssäker, effektiv och ändamålsenlig.

Livsmedelskedjan omfattar livsmedel, foder, djurhälsa, djurskydd och växtskydd

2.1 Övergripande mål för kontroll inom kontrollområdet

Målet för den offentliga kontrollen av livsmedel i Sverige är att:

Offentlig livsmedelskontroll utförs för att verifiera efterlevnaden av bestämmelser som syftar till att förhindra, undanröja eller reducera hälsorisker. Kontrollen utförs också för att säkerställa god sed inom handel och skydda konsumenternas intressen (märkning och annan konsumentinformation). Den offentliga kontrollen är effektiv (har effekt) och riskbaserad, den utförs regelbundet och innefattar alla relevanta krav i lagstiftningen i livsmedelskedjans alla delar.

- Den offentliga kontrollen av livsmedel, foder, djurhälsa, djurskydd och växtskydd ska ge konsumenterna säkra livsmedel som de kan lita på. Konsumenterna ska kunna känna trygghet i att livsmedlen är producerade på ett acceptabelt sätt. Informationen om livsmedlen ska vara både tillräcklig och enkel att förstå.
- Intressenterna har tilltro till kontrollen och upplever den som meningsfull. Kontrollen ska ge företagen likvärdig, rättssäker, effektiv och ändamålsenlig kontroll med helhetssyn. Detta stärker förtroendet för företagets produkter.
- Optimal samverkan mellan kontrollmyndigheterna. Samarbetet möjliggör effektivare kontroller. Det gynnar både konsumenterna och de producenter som kontrolleras.
- Alla led i kedjan och alla relevanta krav i lagstiftningen kontrolleras regelbundet med avseende på säkerhet och redlighet
- Verksamhetsutövarna i livsmedelskedjan får råd, service och kontroll med helhetssyn som underlättar deras eget ansvarstagande.
- Kontrollen ska vara riskbaserad, både när det gäller säkerhet och redlighet

- Avvikelse ska upptäckas och avvikelser ska följas upp för att säkerställa att bristerna har åtgärdats

Gemensamma effektmål

Med utgångspunkt i de övergripande nationella målen har fyra gemensamma effektmål fastställts. Effektmålen utgår från fyra fokusområden; säkert dricksvatten, mikrobiologiska risker, kemiska risker och information i livsmedelskedjan.

Fokusområde	Effektmål
Säkert dricksvatten	För att få säkert dricksvatten måste de negativa hälsoeffekterna orsakade av kemiska och mikrobiologiska ämnen i dricksvattnet minska.
Mikrobiologiska risker	Minska antalet livsmedelsburna sjukdomar med fokus på campylobacter, listeria, ehec och norovirus.
Kemiska risker	Minska de negativa hälsoeffekterna till följd av miljöföroreningar (dioxin, PCB), tungmetaller och mykotoxiner i livsmedelskedjan.
Säkerställa information i livsmedelskedjan	Information om livsmedel kan säkerställas genom hela livsmedelskedjan.

Operativa mål

För att uppfylla effektmålen för år 2020-2022 finns 21 operativa mål som landets kontrollmyndigheter ska arbeta mot. Av dessa är det 13 som kan beröra Kalmar kommuns livsmedelskontroll.

2.2 Samhällsbyggnadskontoret mål för kontroll inom kontrollområdet

Vårt arbete ska präglas av helhetssyn, hög ambition och nyfikenhet för att utveckla och förvalta ett hållbart fysiskt samhälle med god livskvalitet tillsammans. Vi ska beakta allas lika värde, rättigheter och skyldigheter. Vårt arbete ska präglas av öppenhet och vi ska se möjligheter - inte hinder!

Vi ska nå detta genom att:

- vara flexibla, informativa och ge goda råd
- i samverkan arbeta förebyggande
- utöva effektiv tillsyn och tillståndsgivning
- snabbt kunna vidta skadebegränsande åtgärder vid händelser som kan innebära skador på människor, egendom och miljö
- utveckla och marknadsföra kontorets hemsida
- Kontroll ska ske enligt den plan som nämnden fastställer inför varje verksamhetsår. Planen ska utformas så att alla anläggningar får en regelbunden kontroll baserad på risk, erfarenhet och lämplig kontrollmetod. Verksamhetsplanen inkluderar Livsmedelsverkets fastställda operativa mål (2022-2024) för landets livsmedelskontroll som berör kommunens tillsynsområden.
- Befintliga rutiner i verksamhetssystemet ses över och uppdateras

årligen

- Avvikelser ska följas upp för att kontrolleras så att åtgärder vidtas. Allvarigare avvikelser som förläggande, saluförbud och uppföljande offentlig kontroll bevakas och släcks för att säkerställa att åtgärder vidtas
- Behovsutredning görs årligen. Behovsutredningen baseras på kontrolltid, antal företag, antal inkomna ärenden, kvalitetssäkring och informationsbehov. Dessutom ingår en schablontid för utbildning, avdelningsmöten, sjukdom och semester.

3. Ansvarsfördelning inom kontrollområdet

3.1 Behörig central myndighet

Sveriges centrala kontrollmyndighet är Livsmedelsverket. Livsmedelsverket ska som central förvaltningsmyndighet för livsmedelsfrågor arbeta för konsumenternas intressen och arbeta aktivt för säkra livsmedel av hög kvalitet, redlighet i livsmedelshanteringen och bra matvanor. Länsstyrelsen har en operativ kontroll på kommunerna genom revisorer på livsmedelskontrollen. De har även en samordnad funktion för länets kommuner.

3.2 Behörig myndighet för kontrollen

Enligt Livsmedelslagen (2006:804) § 11 har kommunen den offentliga kontrollen på livsmedelsområdet i kommunen. I Kalmar kommun hanteras den offentliga kontrollen av Samhällsbyggnadsnämnden. Länsstyrelsen har ansvar för livsmedelskontrollen i primärproduktionen. Livsmedelsverket har också en kontrollfunktion inom vissa livsmedelsverksamheter inom Kalmar kommun.

3.3 Ansvarsfördelning mellan de behöriga myndigheterna

Ansvaret för den offentliga kontrollen av livsmedelsanläggningar i Sverige fördelas enligt 23 § i Livsmedelsförordningen (2006:841).

3.4 Ansvarsfördelning inom Samhällsbyggnadskontoret

Delegationsbestämmelserna är fastställda i Samhällsbyggnadsnämnden. 2021-12-14, dnr SBN 2009/5062.

4. Samordning

4.1 Samordning mellan behöriga myndigheter

Samhällsbyggnadskontoret har samarbete med Smittskyddsensheten på Landstinget i Kalmar vid misstänkta smittskyddsärenden. Samordningen initieras av smittskyddsläkaren.

Samordning sker också med länsveterinären på Länsstyrelsen som två gånger per år kallar till möten med länets kommuner. Där deltar också en representant från Livsmedelsverket.

Samarbetsprojekt sker också mellan kommunerna i Kalmar län samt Gotlands län i Miljösamverkan sydost som ingår i Regionförbundet i Kalmar län.

Samarbete inom sker 2 gånger per år mellan kommunerna Kristianstads, Hässleholm, Karlskrona, Växjö och Kalmar.

Medverkan sker också i nationella projekt via Livsmedelsverket.

4.2 Samordning inom behöriga myndigheter

En 3-årig verksamhetsplan tas fram för livsmedelsenheten för likvärdig och effektiv kontroll av verksamheterna.

Inom Samhällsbyggnadskontoret sker samordning genom att livsmedelsinspektörerna avsätter tid för samordning- och samsynsmöten. Man tar också fram rutiner som fastställs av chef. Livsmedelsinspektörerna gör också årligen en gemensam kontroll för att få så likvärdiga bedömningar som möjligt. Miljöverksamheten arbetar också med kvalitetsarbete där vi årligen ser över mallar, rutiner, beslut och information för att förenkla och göra tydligare för verksamheterna. Avstämningsredovisningar av verksamhetsplanen görs två gånger per år.

4.3 Delegering av uppgifter inom den offentliga kontrollen

Berör inte Samhällsbyggnadskontoret.

5. Befogenheter och resurser för kontrollen

5.1 Kontrollmyndighetens befogenheter

Enligt livsmedelslagen (2006:804) 6 - 11 §§ och 19 § ska kontrollmyndigheten arbeta på sådant sätt att lagen följs och att livsmedel inte påverkar konsumenternas hälsa. Alla livsmedelsföretag ska registrera sin hantering till myndigheten innan start. Samhällsbyggnadskontoret ska enligt 20 - 21 §§ ha rätt till tillträde och upplysningar så att den offentliga kontrollen ska kunna bedrivas ändamålsenligt.

5.2 Kontrollpersonal och utrustning

En behovsutredning tas fram i samband med kommande årsplanering. Antalet årsarbetskrafter beräknas utifrån livsmedelsföretagens beräknade kontrolltid plus övriga arbetsuppgifter som berör livsmedelshanteringen. För år 2022 har behovet räknats fram på 6,0 årsarbetskrafter. Antalet årsarbetskrafter för 2022 är 6,0 livsmedelsinspektörer samt 1,1

verksamhetsstöd (chef, juridiskt och adm. stöd, nämnd). Behovsutredningen redovisas i budget och verksamhetsplanarbetet.

Bisysslor och jäv

I verksamhetssystemet på förvaltningen finns en policy för anställdas bisysslor. Uppgifter tas in av arbetsgivaren i samband med nyanställning för att se att personen inte har uppdrag eller annan verksamhet som ligger inom samma arbetsområde som man anställs som.

Jävsfrågor sköts enligt förvaltningslagen och kommunallagen. Detta beaktas vid delegationsbeslut och nämndbeslut.

Utrustning

Livsmedelsinspektörerna förfogar över tillräckligt stort antal kontorsrum. IT-utrustning för att genomföra datorbaserad kontroll som datorer, handdatorer och bärbara skrivare finns tillgänglig för all personal. Termometrar kalibreras årligen. Skyddskläder finns i tillräcklig mängd. Förvaringsutrymme för provtagningsutrustning och kyl/frysförvaring finns. Plomberingstejp finns för omhändertagande av livsmedel på plats. Bil pool och cyklar finns till förfogande för att kontrollerna ska kunna genomföras.

5.3 Finansiering av kontrollen

Kontrollverksamheten finansieras av intäkter i form av årsavgifter och timavgifter samt med kommunala medel, i enlighet med förordningen om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel (SFS 2006:1166). Enligt livsmedelslagen § 28 ska kommunen ta ut avgift för den offentliga kontrollen. Klassningen av verksamheterna för att få fram den kontrolltid som krävs för respektive företag bygger på Livsmedelsverkets vägledning för riskklassificering och fastställd av kommunfullmäktige den 25 november 2019, § 173.

Modellen för avgiftssystemet är uppbyggt både som en riskmodul och som en erfarenhetsmodul. Timtaxan är framtagen utifrån handläggningskostnader per timme. Den är framtagen enligt beräkningsmodell som tagits fram av Sveriges kommuner och regioner.

Vid registrering av nyetablerade företag tas en registreringsavgift ut. Fastställande av den årliga kontrollavgiften görs enligt Livsmedelsverkets vägledning. Erfarenhetsmodulen används årligen och utifrån kontrollbehov klassas företagets tid. Kontrolltiden kan både sänkas och höjas beroende på hur företaget sköts utifrån livsmedelssäkerhet aspekter.

Uppföljande offentlig kontroll är den kontroll som vi utför utöver den normala kontrollen, enligt artikel 79.2 c i förordningen EU nr 2017/625. Uppföljande kontroller debiteras företaget efter den fastställda timtaxan.

5.4 Kompetenskrav och utbildning

I samband med de årliga utvecklingssamtalen görs en bedömning om kompletterade kompetensutbildningar behövs med anledning av förändringar i verksamhetsområdet. Personliga utbildningsplaner tas fram.

Grundutbildningen ska bestå av högskola/universitetsutbildning eller motsvarande.

6. Organisation och utförande av kontrollen

6.1 Registrering av kontrollobjekt

Samhällsbyggnadskontoret använder sig av ärendehanteringssystemet Vision för registerhållning. Kontrollobjekten uppdateras löpande och en mer omfattande uppdatering görs årligen. (EG förordningen artikel 6.2 i förordning (EG) nr 852/2004 samt § 11 a LIVSFS 2009:5)

6.2 Prioriteringar inom kontrollområdet -riskbaserad kontroll

Verksamhetsplaneringen bygger på riskbaserade bedömningen där varje objekt får en klassad kontrolltid utifrån riskerna i hanteringen. Där ingår också en erfarenhetsmodul där bedömningar görs på varje objekt. Ju större risk som föreligger i hanteringen desto mer kontrolltid är avsatt för den offentliga tillsynen.

Kontrollen genomförs enligt den fastslagna verksamhetsplaneringen och kontroll görs på de lagstiftningsområden som berörs i verksamheten.

Kontrollen kan göras i form av projekt och provtagningar. Dessa projekt fastställs i den årliga verksamhetsplaneringen.

Vi deltar också i riks-och länsprojekt som initieras av Livsmedelsverket och Miljösamverkan sydost när dessa berör kommunens livsmedelverksamheter.

6.3 Rutiner för utförande av kontroll

Inom en treårsperiod ska alla lagstiftningsområden som är aktuella på verksamheten gått igenom. Vi använder oss av ärendesystemet Visions checklistor för rapportskrivning, bokföring och redovisning.

De flesta kontrollbesök görs oanmälda.

Livsmedelsverket har fastställt operativa mål för landets livsmedelskontroll 2020-2022. De operativa målen är ett samlat grepp mot särskilda risker i mat och dricksvatten. Tretton operativa mål berör verksamhetstyper i Kalmar kommun. Fokusområdena är säkert dricksvatten, mikrobiologiska risker, kemiska risker och säkerställa information. Berörda verksamheter kommer att kontrolleras utifrån målets direktiv under tre-årsperioden.

För att alla inspektörer ska bedöma så lika som möjligt görs en samordnad kontroll där målet är att likrikta bedömningarna. Vi använder

Livsmedelsverkets vägledningar som hjälp för den offentliga kontrollen inom livsmedelsområdet. För support används också Livsmedelsverkets hemsida; Kontrollwiki och livsteck.net som är en faktasida och mötesplats för kommunernas inspektörer. På enhetsmöten går tolkningar av lagstiftningarna regelbundet upp beroende på de avvikelser som noterats vid kontrollerna.

Kontroll genom provtagning görs på olika sätt; uppföljning av klagomål, misstanke mot brott, misstanke om livsmedelshygieniska brister, misstanke om matförgiftning, misstanke om allergiska reaktioner, övervakning, säkerställa verksamhetens rutiner och i projektform. Till stöd för provtagning använder vi oss av Livsmedelsverkets vägledning; Livsmedelsprovtagning i offentlig kontroll och mikrobiologisk bedömning av livsmedelsprov som bygger på förordningen EG nr 2073/2005. Samtliga vägledningar och kontrollhandböcker finns att hitta på Livsmedelsverkets hemsida. Vi har också fastställt rutiner i verksamhetssystemet som stöd för att utföra den offentliga kontrollen på ett säkert sätt.

6.4 Provtagning och analys

Samhällsbyggnadskontoret har avtal med SGS. Avtalstiden avser perioden 2018-06-01 till 2022-05-31. Avtals nummer 2017-48 SGS (tidigare SynLab) bedriver ackrediterad analysverksamhet.

6.5 Rapportering av kontrollresultat

Resultatet av kontrollen registreras i Vision och skickas till verksamhetsutövaren i form av en kontrollrapport. På plats vid kontrollens slut görs en muntlig genomgång med ansvarig på verksamheten.

Rapporteringen om den offentliga kontrollen i Kalmar kommun görs årligen till Livsmedelsverket, som vidarebefordrar en sammanställning till EU-kommissionen.

Underlaget för rapporteringen tas ut från kontorets datorbaserade ärendehanteringssystem.

6.6 Öppenhet i kontrollen

Alla handlingar diarieförs i kontorets ärendehanteringssystem. Alla handlingar är offentliga med undantag för sekretessbelagda handlingar. Tryckfrihetsförordningen (1949:105) och Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

7. Sanktioner - åtgärder vid bristande efter levnad

När man vid en kontroll konstaterar att en verksamhet inte uppfyller kraven, avvikelser från livsmedelslagstiftningen kommuniceras detta med verksamheten muntligen på plats och skriftligen i en kontrollrapport. Avvikelseerna kan följas upp vid nästa planerade kontroll eller genom ett

uppföljande besök, beroende på allvarlighetsgraden.

I vissa fall med allvarliga avvikelser fattas beslut om sanktion direkt när avvikelsen har konstaterats.

Beslut om sanktion kan också fattas om avvikelser inte är åtgärdad av verksamhetsägaren vid uppföljande kontroll.

Verksamheter som startat utan registrering kan omfattas av sanktionsavgift enligt LIVSFS 2006:813 med ändring SFS 2019.1055.

Samhällsbyggnadskontorets juridiska befogenheter att vidta åtgärder vid bristande efterlevnad finns bland annat i artikel 138 i förordningen (EG) 2017/625.

Rutin för olika typer av sanktioner finns i verksamhetssystemet. Se fastställd rutin i verksamhetssystemet (Livsmedel-Uppföljning och sanktioner vid offentlig kontroll av livsmedelslagstiftningen). Vi använder oss också av Livsmedelsverkets vägledning om Sanktioner i livsmedelslagstiftningen.

8. Uppföljning och utvärdering av kontrollen

8.1 Uppföljning

Rutinerna i verksamhetssystemet granska och uppdateras årligen och vid behov. Uppdatering av verksamhetsplaneringen görs regelbundet och årsredovisning görs till Samhällsbyggnadsnämnden. Bevakningssystem finns i Vision för att kontrollera att allvarliga avvikelser åtgärdas.

Livsmedelsinspektörerna har regelbundna möten för samordning och uppföljning av planeringen.

Årligen rapporteras kontrollerna till Livsmedelsverket.

8.2 Revisioner

Länsstyrelserna utför revisioner av den lokala livsmedelskontrollen. Detta är externa revisioner.

Intern och extern revision utförs regelbundet då kontoret är certifierade enligt ISO 9001 och ISO 14001.

8.3 Utvärdering

Utvärderingar av verksamheten görs genom verksamhetsmått, kvalitetsmått och kundenkäter.

Redovisning till nämnden görs i samband med projekt, bokslut, fastställande av budget och då verksamhetsplan och behovsutredning fastslås.

9. Beredskap

Samhällsbyggnadskontoret har tagit fram en krishanteringsplan för att kunna hantera problem med vatten och livsmedel vid en extra ordinarie händelse.

Samhällsbyggnadskontorets Krishanteringsplan för livsmedel och dricksvatten finns i verksamhetssystemet.

I vissa allvarliga situationer kan även en den centrala krisledningsplanen för kommunen träda i kraft. Ansvarig för kommunens centrala krisledningsplan finns på Brandkåren och kommunledningen blir då informerad och en krisledningsstaf kan sammankallas.

Vid uppkomna livsmedelsburna utbrott utanför kontorstid är förvaltningschefen nåbar via ett speciellt pressjournummer eller för SOS-alarm och kontaktar berörd tjänsteman vid behov. Räddningschefen har dessutom larmlistor med telefonnummer till chefer och berörda tjänstemän.

I avtalet för laboratorietjänster ingår öppettider även helger för provtagningsanalyser.

10. Flerårig nationell kontrollplan

I Sveriges fleråriga kontrollplan för livsmedelskedjan beskrivs hur den offentliga kontrollen av livsmedel, foder, djurhälsa, djurskydd och växtskydd sker. Kontrollplanen finns bl.a. på Livsmedelsverkets webbplats www.livsmedelsverket.se.

Handläggare
Staffan Johnson

RAPPORT

Datum
2021-12-28

Uppföljning av tillsynsplan för 2021

1. Sammanfattning

Tillsynen inom miljöverksamheten har i stort bedrivits i enlighet med av samhällsbyggnadsnämnden fastslagna tillsynsplan avseende 2021.

Tillsynen under 2021 har påverkats av den pågående pandemin. Det innebär att även under 2021 har smittspridningstillsyn bedrivits på serveringsställen. För den extra tillsyn som behövt genomföras med anledningen av covid-19 har samhällsbyggnadskontoret tillförts extra medel från regeringen så att en extra livsmedelsinspektör kunnat anställas. Samtliga livsmedelsinspektörer har dock arbetet med denna tillsyn.

Vidare har inspektionerna i varierande grad under året fått anpassas utifrån den rådande smittspridningssituationen. Detta har inneburit att fysiska inspektioner inte kunnat ske under delar av 2021. De har istället ersatts av digitala inspektioner, dock i mindre omfattning än under 2020. Tillsynen har trots omständigheterna kunnat bedrivas i hög omfattning och både hälsoskydd och livsmedel har bedrivit tillsyn på mer än 95 % av de tillsynsobjekt som ska få årlig tillsyn, medan samma siffra på miljöskydd ligger på 89 %.

Vidare har ett antal tillsynsprojekt har fått skjutas upp eller anpassas med anledning av den pågående pandemin.

2. Miljöskydd

En översiktlig sammanfattning av tillsynen inom de olika områdena finns i *tabell 1*. Av de cirka 220 verksamheter som ska få årliga tillsynsbesök har sådana inte kunnat ske i på 24 verksamheter. Orsaken till att tillsynsbesök inte skett är bl.a. nedläggning under året, byte av verksamhetsutövare samt Covid-19.

Det innebär att 89 % av alla verksamheter som ska få årlig tillsyn besökts. Av den planerade tillsynstiden har 73 % använts. Tillsynsbesöken har skett både digitalt och genom fysiska besök

Tabell 1: Genomförd tillsyn avseende miljöskydd under 2021. (grön innebär helt/nästan helt genomfört, guls innebär delvis genomfört, och rött innebär inte genomfört)

Typ	Antal	Genomfört
A-verksamheter	2	2
B-verksamheter	41	40*
C-verksamheter	109	93
U-verksamheter, med återkommande tillsyn	64	57
U-verksamheter, utan återkommande tillsyn	1 500	
Enskilda avlopp		64
Värmepumpar		86
Förorenade områden		
Avfall och nedskräpning		
Strandskydd		

* Ingen verksamhet bedrevs under 2021 på ett objekt

2.1. Genomförda tillsynsprojekt under 2021

- Bistått vid genomförande av utredning av förorenade område (MIFO 2) vid tre handelsträdgårdar
- Genomfört projekt för att säkerställa att inventering och sanering sker av PCB i byggnader där detta konstaterats.
- Slutföra de ärenden som initierats under inventeringen av enskilda avlopp, med målet att samtliga enskilda avlopp ska vara godkända senast 2027 och minst 80 % vid utgången av 2021. I slutet av 2020 var cirka 80 % av de inventerade avloppen godkända.
- Genomfört tillsyn utifrån handlingsplanen för god vattenstatuts bl.a. i form av ett tillsynsprojekt avseende bekämpningsmedel och ett avseende båtbottnfärg i detaljhandeln samt tillsyn på hästgårdar avseende hantering av gödsel.
- Påbörjat LOVA-projekt avseende kvalitetssäkring av tillståndsgivna enskilda avlopp. Slutförs 2022 i enlighet med projektansökan.

- Genomfört tillsynsprojektet Fossilbränslefri verksamhet.
- Genomfört tillsynsprojekt avseende tankstationer.
- Delta i MSO projekt avseende uppföljning av PFAS
- Delta i MSO-projekt om klimatanpassning i tillsynen

2.2. Planerade ej genomförda tillsynsprojekt under 2021

- Tillsynsprojekt avseende avfallshantering på pizzerior och liknande livsmedelsverksamheter.
- Tillsynsprojekt avseende industriområdet i Smedby.

2.3. Övriga genomförda projekt under 2021

- Deltagit i arbetar avseende utökning av för verksamhetsområden för spillvatten.
- Tillsammans med Kalmar vatten tagit fram riktlinjer och eventuella riktvärden avseende dagvatten i kommunen. Arbetet fortsätter under 2022.
- Genomfört LOVA-projektet Giftfria båtbottnar tillsammans med serviceförvaltningen.

3. Naturvård

Inom området naturvård omfattas tillsyn av strandskydd samt handläggning av dispensansökningar att utföra åtgärder inom strandskyddat område. Samtliga inkomna ärenden avseende strandskydd har handlagts under året.

3.1. Planerade ej genomförda tillsynsprojekt under 2021

- Ta fram en plan för hur tillsyn av strandskydd ska bedrivas. Med anledning av resursbrist och eventuellt förändrad lagstiftning avseende strandskydd har detta projekt prioriterats ned.

3.2. Övriga genomförda projekt under 2021

- Utöka ytan med gräsmatteängar, förstärka deras kvaliteter samt genomföra en kommunikationskampanj om ängarnas betydelse för den biologiska mångfalden.
- Framtagande av kommunal naturmarkspolicy som beskriver mål och ambition med kommunal naturmark. Utkast finns framtaget och planeras skickas på remiss från Vatten- och miljönämnden januari 2022
- Delta i projekt om ekosystemtjänstanalys som grund för den kommande grönplanen.
- Genomföra bildade av ett kommunalt naturreservat på Stensö.
- Genomföra LONA-projektet Biparadis. Projektet pågår enligt plan.
- Genomföra LONA-projektet Ekmiljöer. Projektet pågår enligt plan.
- Genomföra LONA-projekt Lägenheter för backsvalor. Projektet pågår enligt plan.
- Etablera arbetssättet i naturvårdsgruppen samt ta fram och förankra roller, befogenheter och ansvar inom området.

3.3. Övriga planerade ej genomförda projekt under 2021

- Fortsätta arbetet med att öka naturbete och ängsmark i kommunen som geografiskt område genom samverkan med föreningar och djurhållare. Detta har enbart delvis kunnat genomföras av resursskäl.
- Genomföra bildade av ett kommunalt naturreservat på Stensö. Projektet har försenats eftersom den geografiska avgränsningen av reservatet ännu inte kunnat fastställas.

4. Hälsoskydd

Av de 120 verksamheter som betalar årlig tillsynsavgift och har årlig tillsyn har tillsyn skett på samtliga utom sex. Det innebär att tillsyn skett på 95 % av dessa tillsynsobjekt. Tillsynen har i de flesta fall skett genom fysiska inspektioner. Av den planerade tillsynstiden har 92 % använts. En översiktlig sammanfattning av den genomförda tillsynen inom de olika områdena finns i *tabell 2*.

Tabell 2: Genomförd tillsyn avseende hälsoskydd under 2021. (grön innebär helt/nästan helt genomfört, guls innebär delvis genomfört, och rött innebär inte genomfört)

Typ	Antal	Tillsynstimmar
Skolor och förskolor	109	105
Hygienisk högrisk (t.ex. tatuering och fotvård)	24	22
Bassängbad	10	10
Övriga hälsoskyddslokaler	Ca: 600	
Boenden (Flerbostadshus och tillfälliga bostäder)	Ca: 250	
Radonmätningar, inkl information	-	
Klagomålsärenden	-	

4.1. Genomförda tillsynsprojekt under 2021

- Implementerat digitala tillsynsmallar för de verksamheter där vi bedriver årlig tillsyn. De systemtekniska förutsättningarna är nu genomförda och digital tillsyn har påbörjats.
- Genomfört tillsynsprojekt på tillfälliga boende, med fokus på arbetarbostäder samt campingverksamheter. Vissa boende kvarstår dock att besöka.
- Genomfört tillsynsprojekt avseende kosmetiska produkter i samverkan med Läkemedelsverket.
- Radon - arbeta aktivt för att mätning ska ske i alla bostadsfastigheter och djupborrade brunnar som ligger i högriskområde. Samtliga bostadsfastighetsägare inom högriskområde är nu kontaktade.

4.2. Planerade ej genomförda tillsynsprojekt under 2021

- Genomföra informationsprojekt avseende Legionella.

5. Livsmedel

Av de cirka 622 registrerade verksamheter har tillsynsbesök kunnat ske på samtliga verksamheter utom en som varit i drift under 2021. Tre sommarverksamheter hade stängt när det planerade andra besöket skulle göras på grund av dåligt väder i augusti.

Fem stycken företag har valt att ha sin verksamhet vilande under 2021.

Totalt har 99,5 % av den planerade tillsyntiden utförts.

I de flesta fall har fysiskt tillsynsbesök kunnat genomföras men även digital tillsyn har genomförts med främst då smittläget under pandemin varit högt. En översiktlig sammanfattning av den genomförda tillsynen inom de olika områdena finns i *tabell 3*.

Förutom denna tillsyn har cirka 100 besök gjorts på verksamheter för att med anledning av lagen om smittskyddsåtgärder vid serveringsställen. Även informationsinsatser har gjorts till serveringsställena med anledning av de förändringar i lagstiftningen som skett under året.

Tabell 3: Genomförd tillsyn avseende livsmedelsobjekt (grön innebär helt/nästan helt genomfört, guls innebär delvis genomfört, och rött innebär inte genomfört)

Typ	Antal	Genomfört
Bagerier och Konditorier	15	15
Caféer och mindre serveringar	57	57
Frukostserveringar	3	3
Förskolor	65	65
Gatukök	18	18
Vattenverk	12	12
Hälsokost	35	35
Kringföringshandel	13	13
Livsmedelsbutik	75	75
Matmäklare	3	3
Partihandel	19	19
Pizzerior	31	31
Restauranger	115	114
Omsorg/Vård	99	99
Skolkök	30	30
Tillverkare	19	19
Transportörer	13	13

5.1. Planerade tillsynsprojekt under 2021

Ordinarie tillsyn bedrivs löpande på samtliga tillsynsobjekt. Under 2021 har följande tillsynsriktningar skett på de olika verksamhetstyperna.

- **Bagerier och konditoreter**
  - Spårbarhet ägg (operativt mål 6)
- **Caféer och mindre serveringar**
  - Ekologiska varor (operativt mål 7)
- **Hälsokost**
  - Fiskoljebaserade tillskott och E-vitamintillskott (operativt mål 19)
- **Vattenverk**
  - Mikrobiologiska risker i dricksvatten (operativt mål 1)
  - Kemiska risker och Cyanotoxiner i dricksvatten (operativt mål 2)
  - Skötsel och underhåll av reservoarer (operativt mål 3)
  - Provtagningsprojekt av små vattenverk
- **Livsmedelsbutik**
  - Spårbarhet kött (operativt mål 5)
  - Spårbarhet ägg (operativt mål 6)
  - Ekologiska varor (operativt mål 7)
  - Uppgifter om ingredienser (operativt mål 9)
  - Provtagning av egenmald fårs i butik
  - MSO-projekt Spårbarhet kött och ägg
- **Partihandel**
  - Rätt fisk (operativt mål 4)
  - Saffran (operativt mål 17)
- **Restauranger**
  - Spårbarhet ägg (operativt mål 6)
  - Information om allergener (operativt mål 8)
  - MSO-projekt Spårbarhet kött och ägg

6. Energi- och klimatrådgivning

Energi- och klimatrådgivningen bedriver ingen tillsyn men kan vara ett kunskapsstöd åt den övriga verksamheten. Vid vissa besök hos verksamheter kan det tillsyn ske kombinerat med rådgivning av klimat- och energirådgivaren.

6.1. Genomförda projekt under 2021

- Vara ett kunskapsstöd i tillsynsprojektet Fossilbränslefri verksamhet.
- Bedriv energi- och klimatrådgivning utifrån aktiviteterna i handlingsplanen för fossilbränslefri kommun
- Uppmuntra solceller på privata fastigheter och informera om dELbils-poolen.
- Information om solceller, solfångare, elbilsladdning, energieffektiv och fossilfri uppvärmning samt möjligheter till användning av överskottsvärme och kyla, med fastighetsägare och bostadsrättsföreningar som primära målgrupper

Handläggare:
Helené Rasmusson
0480-45 03 62

Fastställt: 2021-12-28

Tillsynsprogram IED-verksamheter 2022

Fastighetsbeteckning	Anläggningsnamn	IED-koder	Beslutade BAT-slutsatser	Publiceringsdatum BAT	Genomförande år	Statusrapport upprättad	Nästa tillsyns-besök	Tillsynsfrekvens (antal besök/år)	Tillsynstid (h)
Moskogen 1:2	Moskogen kraftvärmeverk	40.50-i	X	2017-08-17	Gäller fullt ut sedan 2021	Ja	2022	2–4	45
Draken 2	Draken HVC	40.50-i	X	2017-08-17	Gäller fullt ut sedan 2021	Ja	2022	2–4	40
Flodhästen 3	ARLA FOODS	15.170-i	X	2019-11-12	3	Ja, steg 1–3	2022	3–5	41
Tigern 7	KLS Ugglarps	15.10-i, 90.15-i, 90.241-i	-	-	-	Ja	2022	3–5	98,5
Stävlö 10:1	More Biogas	90.406-i	X	2018-08-17	4	Nej	2022	2–3	40
Elefanten 1	Läckeby Products	28.10-i	- Företaget berörs inte i dagsläget av publicerade BREF*	2006–08	-	Nej	2022	2–3	19
Redaren 8	Swedish Agro	15.370-i	X	2019-11-12	3	Nej	2022	2–3	35
Klockbojen 5	Brenntag	24.04-i	X	2016-05-30	Gäller fullt ut	Ska ej upp-	2022	2–3	35

					sedan 2020	rätta status- rapport enligt tillståndet			
Bo 1:7	Bo Lantbruks AB - Bo gård	1.10-i	X	2017-02-21	Gäller fullt ut sedan 2021	Ja, steg 1–3	2022	1–2	11
Ebbetorp 5:6	Ebbetorps Gård	1.10-i	X	2017-02-21	Gäller fullt ut sedan 2021	Ja, steg 1–3	2022	1–2	11
Vassmolösa 6:3	Sundfågel AB	1.10-i	X	2017-02-21	Gäller fullt ut sedan 2021	Ja, steg 1–3	2022	1–2	15
Vassmolösa 1:3	Vassmolösa Maskinaffär AB	1.10-i	X	2017-02-21	Gäller fullt ut sedan 2021	Ja, steg 1–3	2022	1–2	16
Ulvborg 1:1	Ulfborgs Gård (Hanteras under Bo Gård)	1.10-i	X	2017-02-21	Gäller fullt ut sedan 2021	Ja, steg 1–3	2022	1–2	2,75
Hagby 6:11	Swehatch AB	1.10-i	X	2017-02-21	Gäller fullt ut sedan 2021	Ja, steg 1–3	2022	1–2	5,5
Svänebo 1:28	Andreas Jonnergård	1.10-i	X	2017-02-21	Gäller fullt ut sedan 2021	Ja, steg 1–3	2022	1–2	10
Kulltorp 6:1	Mats Olsson/Holmsbergs Gård	1.10-i	X	2017-02-21	Gäller fullt ut sedan 2021	Ja, steg 1–3	2022	1–2	15,5
Applerum 2:1	Applerums Livsmedelspro- ducent AB	1.10-i	X	2017-02-21	Gäller fullt ut sedan 2021	Ja, steg 1–3	2022	1–2	16
Stävlö 1:4	Norrstävlö Gård AB	1.10-i	X	2017-02-21	Gäller fullt ut sedan 2021	Ja, steg 1–3	2022	1–2	13

* BAT-slutsatser för ytbehandling av metall och plast (28.10-i (Metall- plastytbehandling, anfettning och färgborttagning) [stm_bref_0806.pdf \(europa.eu\)](#) publicerades 2006. Detta var innan IED-förordningen fanns, därför gäller dessa slutsatser juridiskt för berörda företag först när detta BREF-dokument uppdaterats och BAT-slutsatser slagits fast.